

Egyvágóban, egyvégtében

Tavaszi hajrá a földeken

Szombaton reggel csodálatosan verőfényes napra ébredtünk, a természet munkára csalogatta az embert.

Röszkén, a Kossuth Tsz irodájában Hankó János növénytermelési főgazdát vezetővel, töltögette a frissítő italt a bentlövő dolgozóknak. Csak férfiakat láttam a közönségben. A tennivalók, a talajlazítás és a vetés gépesített munkák, elsősorban a traktorosok és a műhelyben dolgozók helytállását kívánják.

Kint az országhatár közelében hatalmas, sík táblák feketélnék. Látszik rajtuk, hogy a napokban gépek járták. A dűlőt végében Kecskeméti István, Zádori Antal és Márki Szilveszter két vetőgépet állított be a löbögő vetéshez. Csak annyit kérdeztem tőlük:

— Mit szolt otthon a feleség, hogy megszöktek a hűsvéti nagytakarítás elől?

— Evődtek nagyon az asszonyok. Az enyém azt mondta, ha így folytatom, beadja a válópert. Napok óta alig látott otthon. Egyik hét összemosódik a másik. Meg kellene az ünnepre nyíratkoznom, nagyszombat nagyon megfelelt volna, de nincs most rá idő. Kár, hogy Röszkén vasárnap nincs borbély, akadna neki munkája. Nemcsak a suvicolás maradt az asszonyra, hanem a kerti munkák is. Ha csírás a paprikamag el kell azt vetni.

Közben megérkezett Magyar László agronómus, akinek nem kis gond nyomta a lelkét:

— El kellene még menni a főzni való tojásért is a szülőkhöz, anélkül haza nem állíthatok. Van itt munka elég! Sokan azt mondják erre, hogy ránk fér, a telen úgyis csak pihentünk. Csakhogy ez nem igaz, az előkészületek, a tervezés ugyanolyan munka, mint amikor kint vagyunk a hátrában, csak nem olyan látványos.

Szép nagy fóliasztraktok jártak végig a növényvédősök hosszú slajgáikkal. Tizenkétezer négyzetméteren gyomirtózták a fűszerpaprika palántás ágyásait. Az ünnepek utánra már kibújnak a kis növénykék, és akkor már későn lenne a gramoxonozás.

A folyamatos munkának köszönhetően a térszében a talaj-előkészítés után 34 hektáron elvetették a vöröshagymát, 53 hektáron a helyrevertet paprikát, estig 80 hektáron a löbög is a földbe került. Igaz, a deszkiek kölcsöngepe is segítette, hogy vasárnapra ne maradjon a halaszthatatlan munkákból. Kedden visszasegítik nekik a paprikavetésben. A műhelyben dolgozók a kucorácavetésre készítették elő a gépeket, mert az ünnepek után lesz a következő munkamenet.

A deszki Maros Tsz-ben

bizonyára jól haladtak a munkákkal, ha még másokon is segítettek. Juhász Bélát, az elnököt egy terepjáró dzsippen pillantottam meg, épp az elvégzett munkát szemrevételezte:

— Sokféle a tennivaló. Talaj-előkészítés, vegyszerezés, műtrágyaszórás, lucernafogásolás és fűmágvetés. A löbög már penteven végzettünk. Csak a paprikavetés maradt keddre. Nem volt hiábavaló a hétvégi és az éjjel-nappali munka, a kéthetes késésből 3-4 napos hátrány maradt. Most már 10-20 milliméter csapadék elkelne a vetéseknek, de nem több, nehogy újra felázson a talaj.

Minyó József, Behány József és Széll András a gépműhely udvarán egy talajlazító kombinátor javításával foglalatokodtak. Közben figyelték az üzemi CB adását, hol és milyen gép romlott el, mit kell azonnal javítani. A műhelykocsi állandóan készenlétben áll. Negyvenötven dolgozók a közönségben a hét végi „szabadnapokon”.

Köszö Ferenc, a Rába-traktorral szorgalmasan röt-

ta a fordulokat, vegyszerezte, lazította a paprika helyét. Több mint tíz éve dolgozik itt, ennek a gépnek három éve gazdája. Két kilométerrel odébb a nagyobbik Rábán épp az édesapja dolgozik. Nagy darab földet megművelnek ketten.

— A műszak reggel fél héttől este hatig tart, akkor jön az éjjeli váltás. Ma nem, mert a hűsvéttel egy kis pihenőt kaptunk. Két átdolgozott hét vége után jól fog esni a pihenés. A feleségem otthon van a két gyerekkel, a kisebbik februárban született. A takarításra is ő szakított időt. A rádolgozástól egy kicsit vastagabb lesz a boríték, a túlórák és a hét végi, ünnepi pótlékok miatt. Megvan a helye, tavaly építettünk, egy szoba van még csak teljesen kész. A nagyobbik fiam alig várja már a hétfőt, együtt indulunk neki a hűsvéti locsolásnak...

(Képeinken: Köszö Ferenc Rába-traktorával, a deszki földeken; a röszkei határban indulás előtt beállítják a vetőgépeket.)

Tóth Szeles István

Elfogadták elképzeléseimet

Mély vízben

Telihay László, 48 éves. A Műegyetem gépészmérnöki karán végzett 1959-ben. Dolgozott a JATE műszaki osztályvezetőjeként, a KSZV beruházási létesítványvezetőjeként, fejlesztési főosztályvezetőjeként, az Ikarus gyár főmérnökeként. 1984. január 1. óta az Ikarus szegedi gyárának igazgatója.

— Miskolcon születtem, édesanyám és az öcsém ma is ott lakik.

— Hogy szokott meg Szegeden?

— Egyedül kezdtem. Amikor megismerkedtem a feleségem barátnőjével, ezek férjei lettek a társaságom. Máiig összejárunk velük, ők is gépészmérnökök, a szakma is összeköt. Az egyetemen beruházási, szervezési, fejlesztési feladatokat végeztem. Akarva-akaratlan olyasmik is, ami túlmegy a gépészmérnöki szakmán. Megismertem az itteni építőket, szolgáltatókat. Máiig jönnek telefonok, s azokra az évekre hivatkozva kérnek javasolnak valamit akkori partnereim.

— Miért ment el az egyetemről?

— Nyolc évig dolgoztam ott. Új gazdasági igazgató került oda, aki átadta a beruházásokat a Mübernek. Ezzel elvesztettem az értelem munkámat. A Müber ugyan ajánlott egy 800 forintos mellékállást, ezért kijáró, adatszolgáltató munkát kellett volna végezni olyan ügyekben, amelyeket azelőtt magam irányítottam.

— Miért pont a KSZV-be ment?

— Meghatározott ideig tartó munkára hívtak, beruházási létesítványvezetőnek. Akkor épült az új szövődei csarnok. Sikeresen fejeztük be a munkát, ezért kaptam az első Kiváló Dolgozó kitüntetést. Ettől még kereshettem volna másutt helyet magamnak, de szerencsém volt: egyesült a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat meg a Rostkikészítő Vállalat. Új vezetők jöttek, új koncepcióval; a közös vállalat szervezési osztályvezetője lettem. Ez is nagyon jó is-

kola volt: a KSZV országos kapcsolatokkal rendelkezik, sok új szervezet akkor alakult a vállalaton belül. A hetvenes évek második felében jöttek a Raschel-gépek, meghonosodott a fóliafonal-gyártás. Ugyanakkor látni lehetett már a hanyatlás jeleit is: az egyesült vállalatnak 11 ezer dolgozója volt, ez a létszám rohamosan fogyni kezdett. 1976-ban fejlesztési főosztályvezető lettem, jó volt a légkör, a kollégák is rendesek, ám látszott, hogy ebben az iparágban túl sok fejlesztésre már nem lesz mód. Visszafejlesztéssel, telepek eladásával foglalkoztunk.

— Hogyan került az Ikarushoz?

— Megijedtem, hiszen, ha fejleszteni nemigen lehet, sima gépészként, textiles területen aligha találnak nekem izgalmas munkát. Megírtam szerencsém volt: Tombác József, az Ikarus szegedi gyárának akkori főmérnöke elment a kábelgyárba igazgatónak. Hívták a helyére. Úgy véltem, ez nekem való lehet. Tudtam, mit felelődt a gyár, mióta az Ikarushoz került, tudtam azt is, hogy jó perspektívái vannak.

— Hogyan fogadták?

— Sokat tanultam Fogas Jánostól, akkori főnökömtől. Tanácsokat adott, de hagyott önállóan dönteni. Hente kellett operatív értekezletet tartani, az első ketőre bejött velem, a harmadikat már egyedül tartottam.

— Mi változott az Ikarusban, mióta idekerült?

— Amikor idejöttem, napi 500 ezer forint volt a termelési érték. Ma egymillió 300 ezer forint. 1978-ban másodmagammal voltam mérnök, ma tizenhárom vagyunk. Azóta megépült a hármas csarnok, a festő- és a felületkezelő műhely.

— Mennyi ebben a maga szerepe?

— Autóbusz-alkatrészeket, részegységeket gyártunk.

Nem mindegy, hogy ezek milyen minőségűek. Gépész vagyok, teljes energiával támogatam azt az elképzelést, hogy az állandó minőséget nem, a még jobb szakmunkások, nem a fegyelem szigorítása, hanem a jó célok, korszerű kiegészítő berendezések munkába állítása biztosítja. Ez ugyanis csökkenti az emberi szubjektivitást.

— Tud bánni az emberekkel?

A szervezés, mondtam már, jó iskola volt. Nem voltak problémáim az emberekkel, megszoktam az üzemi légkört.

— Amikor Fogas János nyugdíjba ment, pályázatot hirdettek az igazgatói állásra. Számított rá, hogy megkapja?

— Egy idő után igen. Teljesen magabiztos persze soha nem lehet az ember. Tudnia kell magáról, mik a gyengéi. Morfondíroztam is: miéért pont most jött be ez a pályázati rendszer? Kockázatot is jelent: a főmérnököt meghatározatlan időre nevezik ki, az igazgatót öt évre. Különböző is, műszaki ember vagyok, miért akar-nék én vezető lenni? Másfelől meg azt gondoltam: igazgatóként még több lehetőségem lesz ennek a szemléletnek a jegyében dolgozni.

— Előny, vagy hátrány belülről pályázni?

— Is, is. Előny, hogy ismerem a terveket. A vállalat szája íze szerint tudtam pályázni, konkrét célokat jelöltem meg. Ennek ugyanakkor hátránya, hogy nagy úgrást nem fogadtak volna el. Azt mondták volna: ha ennyire tudod, miért nem csináltad meg eddig? Az is hátrány, hogy ha nem sikerül, a szép szövegek ellenére bukott embernek tekintettek volna.

— Főmérnököt viszont már maga választhatott.

— Egészen pontosan: a nagyvállalatnál elfogadták az elképzeléseimet. Gépész legyen, nálam legalább tíz évvel fiatalabb, legyen vezetői gyakorlata, nyelvismerete! Nyolcan pályáztak, végül ketten maradtak. Az egyiknek az első kérdése az volt: mennyit fizetnek? Visszakérdeztünk: mit akar csinálni? Azt felelte, majd megmondom, ha ott leszek. A másik jelölt, Galambos Tamás mellett szolt az is, hogy a gumigyárból, jó hírű szegedi üzemből pályázott. Úgy gondoltuk, a szakemberek egyénisége valahogy tükrözi a szakmai iskolájukat. Úgy látszik, jó választás volt.

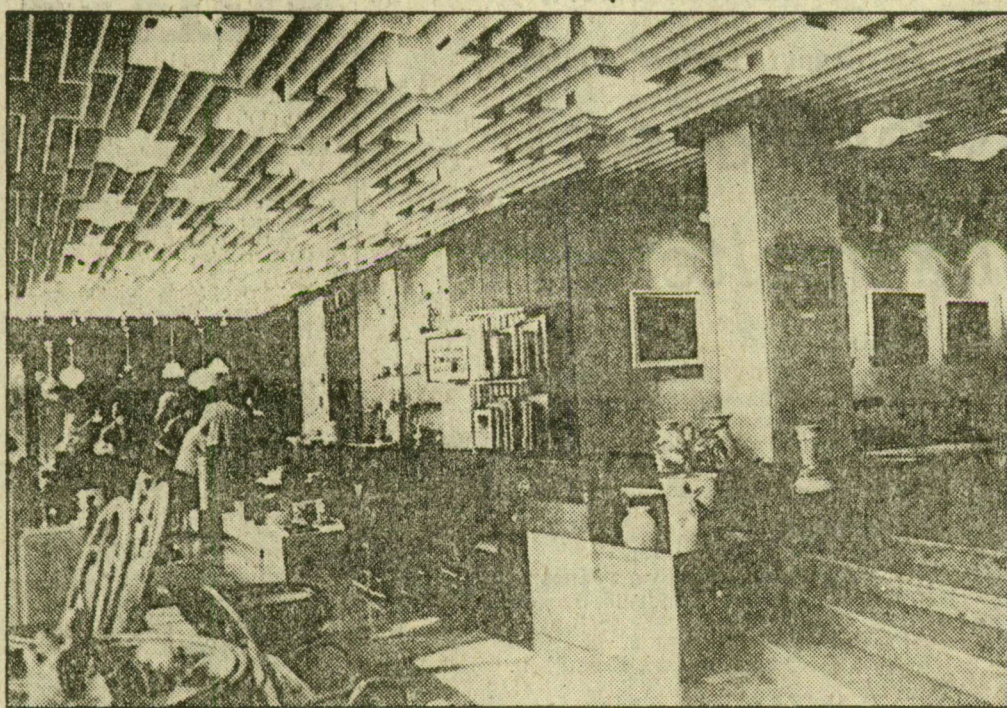
— Mire volt elég az első év?

— Megvalósítottunk konkrét feladatokat: a választásgyártást kellett meghonosítani Szegeden. Megtettük. Régebben gyakorj volt a reklámáció a szegedi részegységekre. Jellemző, hogy a tárgyakat többet rendeltek, mint amennyire szükségük volt, hogy biztosan küldjünk eleget. Nos, megszűntek a reklámciók. Szervező céget alkalmaztunk, s pár hónap múlva mindenki láthatta, játszva tudjuk a felemelt darabszámokat is produkálni. Az anyagtakarékosságban, költségsökkentésben azonban a lényeges lépések még hátra vannak.

— Nem bánta meg, hogy a mély vízbe került?

— Nem. Először is, nem úgy estem bele, hanem magamtól mentem. Másodszor: nem mindjárt nyakig, hanem fokozatosan merültem bele. S ami miatt valószínűleg később sem bánom meg: ez a mély víz nem állóvíz.

Tanács István

Új ruhában a szépség boltja

Háromnapos kényszer-szünet után a napokban újra kinyitotta üvegajtóját a szegedi Kárász utca egyik legnépszerűbb boltja, a Képcsarnok Vállalat Gulácsy Lajos Terme. A közel negyded év alatt korszerűsítették a boltot. Kicserélték a bútort, felújították a villamosági rendszert és a szellőberendezést, új álmennyezetet helyeztek el. Ne-

mes faboritást, új helyi világítást, önálló lámpabemutatót, szőnyeglapozót és grafikai bölcsőt helyeztek el. Az egész üzletre a visszafogott eleganciájú fa, a keszes sárgaréz, az áttetsző üveg és a pultokat borító plüss nyomja rá bélyegét.

Az üzlethelyiség így áttekinthetőbbé teheti gazdag választékát. Most például az érdeklődők olyan festőmű-

vészek alkotásai közül válogathatnak, mint Csikós András, Schéner Mihály, Balogh Ervin, id. Benedek Jenő, Mácsai István, Vilhelm Károly. (A festmények vásárlói készpénzfizetés esetén 9 százalékos kedvezményt kapnak, akik részletre veszik a festményeket, 13 százalékos befizetéssel, kezelési költség nélkül vihetik haza az alkotásokat. Egyébként 500

forint felett 20 százalék befizetéssel részletvásárlási kedvezményt ajánlanak.) Szobrászművészeink közül megvásárolhatók például R. Kiss Lenke, Kotsis Nagy Margit, Cziránsky Mária alkotásai. Bod Éva, Morvay Zsuzsa és Csonka Zsuzsa használati és díszkerámiai, modern vonalú kisbútorok, fa étkezőgarnitúrák, függönyök és faliképek, ötvöstárgyak és ékszerek.

Az idei első kiállítás a Képcsarnok Gulácsy-teremben április 25-én nyílik. Ekkor jelentkezik 25. önálló kiállításával a 60 éves Újváry Lajos festőművész, akinek tárlatát Fábrián Gyula szerkesztő nyitja majd meg. A Szegedi Ünnepi Hetek idején a hagyományokhoz híven iparművészeti bemutatót rendeznek. Július 6-án nyílik három alkotó közös kiállítása, Szedleczy Rudolf, Leszl Mária és Szabó Verona bemutatója. Ugyancsak a nyár ünnepei évadán láthatják majd az érdeklődők a Szegedhez még ma is sok szállal kötődő szobrászművész, Tóth Sándor kisplasztikáit és érmeit. Az ősszel mutatkozik be a Képcsarnokban a nemrégiben Szegedre települt textiltervező iparművész Nánay Szilvénnyel, majd az éves programot Csomor Katalin festőművész alkotásából rendezett tárlat zárja.

A Képcsarnok hálózatának egyik legszebb bemutatóterme lett a felújítás után a Gulácsy Lajosról elnevezett szegedi bolt. A megújulás bizonyára növeli népszerűségét.